

DRZEĆ SIĘ (19) *vb impf*

się (10), sie (9).

W inf drzeć. *W formach praet i con* darł, darł-, darł-.

inf drzeć się (2). $\diamond$ *praes 1 sg* drę się (1). $\diamond$ *3 sg* drze się (4) $\diamond$ *3 pl* drą się (4) $\diamond$ *praet 3 sg m* darł się (1). *f* darła się (1) $\diamond$ *3 pl m pers* darli się (3). *subst* darły się (1). $\diamond$ *con 1 sg f* darłabym się (1). $\diamond$ *part praes act* drąc się (1).

Sł stp s.v. drzeć, Cn notuje, Linde XVI(XVIII) – XIX w.

1. *Rozrywać się, rozdzielać się* (2) : A do morza przychodząc/ drze łye [Wisła] ná trzy części KochProp 11.

Przen: Otwierać szeroko usta, ziewać (1) : Os torquere, Krziwić gębę/ drzeć fie/ poźiewać. Mącz 459a.

2. *Krzyczeć [na kogo]* (1) : Bovinor convitior et quasi in aliquem mugio – Dręfzie na inego. Calep 137a.

3. *Dać się odzierać, ściągać skórę* (1) :

Przysłowie: Bo drzy łyka poki fie drą RejRozpr G3v.

4. *Dążyć dokąd pokonując przeszkody; przedzierać się; inferre se, ruere Cn* (7) :

drzeć się ku komu przez co (1): Y przez miecz/ y przez płomién dárłabym fie k śwému Ránna/ y opalona/ łynowi miłému GórnTroas 41.

drzeć się między co (1): iáko y wilk/ ktory Choć pfy widzi/ osłęp fię drze między obory. KmitaSpit A3.

drzeć się przez co (2): bo nie drogą fzedł/ ále známionuiąc fię po Słońcu przez gęfte lálly/ y błotne łtárzyny dárł fię gdzie mógl StryjKron 442. Cf *drzeć się ku komu przez co*.

W przen (1) : Bowiem fię Wilłá z łtárego zawodu/ Drze do zachodu. KlonFlis Fv.

a. *Atakować, nacierać* (3) :

drzeć się do kogo (1): oskoczono ij [Skanderbega]w koło/ [...] dárli fie Turcy do niego/ ále go duże bronili łwoi BielKron 250.

drzeć się na kogo (2): potkáli fię zobudwu łtron ogromnie/ iedni ná drugich łlepá á zápalczywie vporną chęcią dárli fię StryjKron 340. Cf *Zwrot*.

Zwrot »na osłep drzeć się [na kogo]« (1) Iuż fię ná oslep dárli ieden ná drugiego/ S krotką bronią niemierzył oręża długiego StryjKron 255.

5. *Usilnie dążyć do czego, starać się o co, pragnąć czego; invadere, ruere Mącz* (8) :

drzeć się do kogo, do czego (2) Petulanter invadere in filiam alicuius, Króm włzelákiego wftidu do dzieweczki fie drzeć. Mącz 296c; CO zá głupłtwo łprofné zgołá/ Mieczem chęci krwáwić czołá/ Drąc fię do cnych Krolow kołá/ Nie wiećie Zamkochwytowie/ Kto Krol práwy w mądrych słowie. RybGęśli C3.

drzeć się ku czemu (1): Avidi in proelium ruunt, Ochotnie fie ku bitwie drą/ albo łypą. Mącz 361c.

drzeć się na co (1): A płęc łłábą biálą co mam włpomnieć gdyż y dzieći wśiedmi ábo więcey lat tak fie gorąco na śmierć dla Chryłtuła dárły? SkarŻyw A3v.

W przen (4) :

drzeć się ku komu (1): Gdy się k tobie Pánie/ nádzieiá/ z nas dárłá? *GrabowSet C2v.*

Zwroty: »gwałtem drzeć się« (2): *ReszList 176;* krolestwo niebieskie gwałt ćierpi/ á gwałtownicy (*marg*) To ielt, krolestwá niebieskiego gwałtem dobywáią; a ci którzy się do niego gwałtem drą. (-) porywáią ie. *WujNT 46.*

»drzeć się precz« (1): O Pánie/ prace rąk twych [= *człowieka*]/ nie rzucay od siebie/ Acz się drze vpornie precz. *GrabowSet D2v.*

Synonimy: 4. *bieżec, ciągnąc się, cisnąć się; a. bieżec, ciągnąc; 5. bieżec, chciec, ciągnąc.*

Formacje współrdzenne: *odedrzeć się, odrzeć się, podrzeć się, przedrzeć się, rozedrzeć się, wedrzeć się, wydrzeć się, zedrzeć się; oddzierać się, przedzierać się, wdzierać się, wydzierać się, zadzierać się, zdzierać się.*

Cf **DRĄC SIĘ**

ZZie